

LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
PRAKTIKOS APŽVALGA
2017 M. SPALIO 1 D. – 2017 M. SPALIO 31 D.

APŽVALGĄ PARENGĖ LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
TEISMŲ PRAKTIKOS DEPARTAMENTAS

TURINYS

I. ADMINISTRACINĖS BYLOS, KYLANČIOS IŠ GINČŲ DĖL TEISĖS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SRITYJE	4
4. NORMINIŲ ADMINISTRACINIŲ AKTŲ TEISĖTUMO PATIKRA	4
<i>Dėl teritorinių ligonių kasų teisės su asmens sveikatos priežiūros įstaigomis sudaromose sutartyse numatyti netesybas už šių sutarčių nevykdymą ar netinkamą vykdymą bei šių įstaigų teisės derėtis dėl šių netesybų sudarant minėtas sutartis.....</i>	<i>4</i>
5. RINKIMAI, REFERENDUMAI IR POLITINIŲ PARTIJŲ VEIKLA	6
<i>Dėl politinės partijos kandidatams Seimo rinkimuose surengtų mokymų pripažinimo auka politinei kampanijai.....</i>	<i>6</i>
8. UŽSIENIEČIŲ TEISINĖ PADĖTIS.....	8
<i>Dėl teisės būti išklaustyta pateikiant prašymą išduoti ar pakeisti leidimą gyventi Lietuvos Respublikoje..</i>	<i>8</i>
10. LIETUVOS RESPUBLIKOS PILIETYBĖ	9
<i>Dėl Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimo pagal Pilietybės įstatymo 9 straipsnio 2 dalį.....</i>	<i>9</i>
12. MOKESČIAI, ĮMOKOS IR KITI PRIVALOMIEJI MOKĖJIMAI	9
<i>Dėl degalų laivams tiekimo apmokestinimo, kai yra tenkinamos materialiosios atleidimo nuo akcizo sąlygos, tačiau tiekimas atliktas nesilaikant teisės aktuose nustatytų reikalavimų .....</i>	<i>9</i>
24. VIETOS SAVIVALDA.....	10
<i>Dėl registracijos į Vilniaus miesto savivaldybės ikimokyklinio ugdymo įstaigos ikimokyklinio ar priešmokyklinio ugdymo grupę anuliavimo teisėtumo .....</i>	<i>10</i>
26. ASMENS DUOMENŲ TEISINĖ APSAUGA.....	13
<i>Dėl žemės sklypo formavimo ir pertvarkymo projekto rengimo reikalavimų kopijos pateikimo, nepažeidžiant asmens duomenų teisinės apsaugos.....</i>	<i>13</i>
27. VISUOMENĖS INFORMAVIMAS	13
<i>Dėl televizijos programų transliuotojo teisės ginčyti sprendimą, kuriuo laikinai sustabdomas televizijos programų transliuotojo sudarytos televizijos programos atitinkamų programų retransliavimas.....</i>	<i>13</i>
<i>Dėl iš Europos Sąjungos teikiamos televizijos programos laisvo priėmimo apribojimo procedūros.....</i>	<i>13</i>
28. VALSTYBĖS GARANTUOJAMA TEISINĖ PAGALBA.....	15
<i>Dėl vartojimo kredito įmokų kaip objektyvios priežasties, dėl kurios asmuo negali disponuoti savo turto ir lėšomis.....</i>	<i>15</i>
34. TABAKO IR ALKOHOLIO KONTROLĖ	16
<i>Dėl alkoholinių gėrimų pardavimo nuo 22 valandos iki 8 valandos viešojo maitinimo vietose vienkartinėje taroje .....</i>	<i>16</i>
41. KITI GINČAI VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SRITYJE	17
<i>Dėl Teismo ekspertų veiklos koordinavimo tarybos kompetencijos.....</i>	<i>17</i>
II. ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENA.....	17
43. TEISĖ KREIPTIS Į TEISMĄ IR JOS REALIZAVIMAS.....	17
<i>Dėl Atliekų tvarkymo įstatymo 34²³ straipsnyje nustatytos poveikio priemonės – įspėjimo – ginčijimo.....</i>	<i>18</i>
<i>Dėl teisės apskųsti Lietuvos mokslo tarybos sprendimą neteikti pateikto mokslinio projekto ekspertiniam vertinimui.....</i>	<i>18</i>
61. KITI ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENOS KLAUSIMAI	19
<i>Dėl sankcijų vykdant keleivinio kelių transporto viešųjų paslaugų įsipareigojimus ginčijimo.....</i>	<i>19</i>

Dėl ginčų, susijusių su leidimais be aukciono naudoti žvejybos plotą 19

Pastaba. Šioje apžvalgoje pateikiamos neoficialios Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – ir LVAT) procesinių sprendimų ir Specialiosios teisėjų kolegijos nutarčių dėl teisingumo santraukos, kurios LVAT nesaisto. Šis dokumentas yra skirtas tik informuoti. Oficialius nutarčių bei sprendimų tekstus galite rasti pasinaudoję interaktyviomis nuorodomis. Informacija dėstoma remiantis Teisėjų tarybos 2016 m. rugsėjo 30 d. nutarimu Nr. 13P-102-(7.1.2) patvirtintu Teismų procesinių sprendimų administracinėse bylose kategorijų klasifikatoriumi.

I. Administracinės bylos, kylančios iš ginčų dėl teisės viešojo administravimo srityje

4. Norminių administracinių aktų teisėtumo patikra

4.1. Centrinų valstybinio administravimo subjektų norminių administracinių aktų teisėtumo patikra

Dėl teritorinių ligonių kasų teisės su asmens sveikatos priežiūros įstaigomis sudaromose sutartyse numatyti netesybas už šių sutarčių nevykdymą ar netinkamą vykdymą bei šių įstaigų teisės derėtis dėl šių netesybų sudarant minėtas sutartis

Apžvelgiamoje norminėje administracinėje byloje buvo atliekamas tyrimas dėl Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos direktoriaus (toliau – Direktorius) 2014 m. vasario 6 d. įsakymo Nr. 1K-23 „Dėl asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo ir jų išlaidų apmokėjimo privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis sutarties standartinių sąlygų patvirtinimo“ (Direktorius 2016 m. gruodžio 22 d. įsakymo Nr. 1K-362 redakcija; toliau – Įsakymas) ir juo patvirtintų Asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo ir jų išlaidų apmokėjimo Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis sutarties standartinių bendrųjų sąlygų (toliau – Sąlygos) nuostatų teisėtumo.

Pareiškėjai (Seimo nariai) pirmiausia abejojo Sąlygų 5.2 ir 5.3 punktų¹ atitiktimi Sveikatos sistemos įstatymo 3 straipsnio 29 punktui, nustatančiam, kad „tik įstatymai nustato: <...> atsakomybės už sveikatinimo veiklos įstatymų reikalavimų pažeidimus pagrindus.“

Šiuo klausimu pirmiausia pažymėta, kad Įsakymas ir juo patvirtintos Sąlygos nustato Sveikatos draudimo įstatymo 26 straipsnio 2 dalyje ir 33 straipsnio 1 punkte nurodytų su asmens sveikatos priežiūros įstaigomis (toliau – Įstaigos) sudaromų sutarčių standartines bendrąsias sąlygas, kurios perkeliamos į teritorinių ligonių kasų (toliau – TLK) rengiamų šių sutarčių projektus (Įsakymo 2 p.). Tirtais Sąlygų punktais tarp TLK ir Įstaigų sudaromose sutartyse siekiama nustatyti Įstaigų sutartinę atsakomybę (netesybas) už Sąlygų 2.8–2.11 ir 2.14 punktuose nustatytų reikalavimų pažeidimus. Šios baudos (netesybos) už juose nurodytų sutarčių sąlygų pažeidimus nėra siejamos su kokia nors (galima) žala (nuostoliais) TLK (t. y. kitai sutarties šaliai) ar (ir) Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetui bei jos (žalos) atlyginimu (galimų nuostolių kompensavimu); nustatomos ne kompensacinės (t. y. bauda nėra siekiama kompensuoti galimų nuostolių), bet baudinės netesybos už aptariamose sutartyse įtvirtintų reikalavimų, susijusių su valstybės laiduojamų (nemokamų) asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimu, nevykdymą ar netinkamą jų vykdymą.

Dėl tokio reglamentavimo teisėtumo LVAT pažymėjo, jog Sveikatos sistemos įstatymo 58 straipsnio 1 dalies 5 punktą įtvirtina, kad „sveikatinimo veiklos sutartys sudaromos valstybės ar savivaldybių ir kitų subjektų sveikatos programoms vykdyti bei sveikatos priežiūros paslaugoms teikti. Sveikatinimo veiklos sutartys sudaromos raštu. Kiekvienoje sveikatinimo veiklos sutartyje šalys privalo sulygti dėl šių sąlygų: <...> netesybų dėl sutarties įsipareigojimų netinkamo vykdymo, nevykdymo ar jos vienašalio nutraukimo, įskaitant netesybas už nustatytų sveikatos priežiūros būtinųjų sąlygų reikalavimų nesilaikymą.“

Cituotoje nuostatoje minima sveikatinimo veikla apima asmens sveikatos priežiūrą (Sveikatos sistemos įstatymo 2 str. 29 d.), o vienos iš joje minimų sveikatos priežiūros būtinųjų sąlygų – „asmens <...> sveikatos

¹ „5.2. Jeigu įstaiga nevykdo ar netinkamai vykdo Sutarties 2.8, 2.10, 2.11, 2.14 papunktį, ji moka 380,00 Eur dydžio baudą, kuri pervadama į TLK atsiskaitomąją sąskaitą LT AB banke.

5.3. Jeigu įstaiga nevykdo ar netinkamai vykdo Sutarties 2.9 papunktyje numatytus įpareigojimus ir neteisėtai iš paciento paimtas papildomas mokestis neviršija 50,00 Eur, ji moka 100,00 (vieno šimto) Eur dydžio baudą, pervadama šią sumą į TLK atsiskaitomąją sąskaitą LT AB banke. Jeigu įstaiga nevykdo ar netinkamai vykdo Sutarties 2.9 papunktyje numatytus įpareigojimus ir neteisėtai iš paciento paimtas papildomas mokestis viršija 50,00 (penkiasdešimt) Eur, ji moka 100,00 Eur baudą ir 20 (dvidešimt) procentų neteisėtai paimto papildomo mokesčio sumos.“

priežiūros prieinamumas, priimtumas, teisumas ir tinkamumas“ (Sveikatos sistemos įstatymo 15 str. 1 d. 2 p.). Šias būtinąsias sąlygas detalizuojantis Sveikatos sistemos įstatymo 2 straipsnis nustato, kad: „sveikatos priežiūros prieinamumas – valstybės nustatyta tvarka pripažįstamos sveikatos priežiūros sąlygos, užtikrinančios asmens sveikatos priežiūros paslaugų ekonominį, komunikacinį ir organizacinį priimtumą asmeniui ir visuomenei“ (31 d.); „sveikatos priežiūros teisumas – valstybės pripažįstamos sveikatos priežiūros sąlygos lygiomis galimybėmis siekti sveikatos ir kiek įmanoma sumažinant skirtumus tarp jos siekiančių asmenų“ (34 d.); „sveikatos priežiūros tinkamumas – sveikatos priežiūros paslaugų atitiktis teisės aktų reikalavimams.“ (35 d.).

Šių įstatymo nuostatų kontekste vertindama Sąlygų 2.8–2.11 ir 2.14 punktus, LVAT išplėstinė teisėjų kolegija konstatavo, jog juose neabejotinai ir akivaizdžiai yra numatyti minėtas sveikatos priežiūros būtinąsias sąlygas atitinkantys reikalavimai. Šiomis Sąlygų nuostatomis, kurios perkeliama į su įstaigomis sudaromas sutartis, numatomi reikalavimai, kurie iš esmės yra išimtinai ir tiesiogiai susiję su apdraustųjų teise gauti valstybės laiduojamas nemokamas asmens sveikatos priežiūros paslaugas (konkrečiai numatomi reikalavimai komunikuoti su TLK dėl konkretaus paciento draudimo ir jam suteiktų paslaugų (2.11 p.), informaciją apie suteiktas paslaugas fiksuoti nustatyta tvarka (2.14 p.), informuoti pacientus (apdraustus asmenis) apie jiems laiduojamas nemokamas sveikatos priežiūros paslaugas (2.8 p.), taip pat įtvirtinamas draudimas reikalauti papildomo (teisės aktuose nenumatyto) mokesčio už paslaugas, kurias laiduoja valstybė (2.9 ir 2.10 p.). LVAT atkreipė dėmesį ir į tai, kad vienas iš *inter alia* sveikatinimo veiklos būtinųjų sąlygų reglamentavimo principų – valstybės laiduojamos (nemokamos) sveikatos priežiūros nustatymas (Sveikatos sistemos įstatymo 3 str. 6 p. ir 6 str. 1 d. 10 p.). Minėtose Sąlygų nuostatose numatytais reikalavimais akivaizdžiai pirmiausia užtikrinamas asmens sveikatos priežiūros paslaugų ekonominis priimtumas, kuris, išplėstinės teisėjų kolegijos vertinimu, be kita ko, yra susijęs ir su asmenų galimybėmis siekti sveikatos (prieinamų sveikatos priežiūros paslaugų) (Sveikatos sistemos įstatymo 2 str. 31 ir 34 d.). Be to, aptariamos Sąlygų nuostatos atitinka ir Sveikatos sistemos įstatymo 49 straipsnyje nustatytus reikalavimus, susijusius su valstybės laiduojamų (nemokamų) asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimu, t. y. atitinka ir sveikatos priežiūros tinkamumo, kaip sveikatos priežiūros būtinosios sąlygos, reikalavimus (Sveikatos sistemos įstatymo 2 str. 35 d.).

Atsižvelgus į tai, kas išdėstyta, buvo galima konstatuoti, kad tirtuose Sąlygų 5.2 ir 5.3 punktuose yra nustatytos netesybos (baudos) už sveikatos priežiūros būtinųjų sąlygų reikalavimų nesilaikymą Sveikatos priežiūros įstatymo 58 straipsnio 1 dalies 5 punkto taikymo prasme. Tai reiškia, jog aptariamoms netesyboms Sveikatos draudimo įstatymo 26 straipsnio 2 dalyje nurodytose sutartyse (įskaitant ir Sąlygas) nustatyti yra įstatymo pagrindas, kaip to reikalauja Sveikatos sistemos įstatymo 3 straipsnio 29 punktą.

Šioje norminėje byloje taip pat tikrintame Įsakymo 2.1.1 punkte buvo įtvirtintas Direktorius pavedimas TLK „rengti sutarčių su asmens sveikatos priežiūros įstaigomis projektus, vadovaujantis šio Įsakymo 1.1 bei 1.2 punktuose nurodytomis standartinėmis sutarties sąlygomis: <...> perkelti [Sąlygas] (jų nekeičiant) į sutarčių, sudaromų su asmens sveikatos priežiūros įstaigomis, projektus“. Konkrečiai buvo atliekamas tyrimas dėl Įsakymo 2.1.1 punkto tiek, kiek pagal jį rengiant sutarčių projektus, nėra keičiamos Sąlygų 5.2 ir 5.3 punktų nuostatos, atitiktis konstituciniam teisinės valstybės principui.

Dėl šios norminio administracinio akto nuostatos taikymo LVAT išplėstinė teisėjų kolegija paminėjo, kad LVAT išplėstinė teisėjų kolegija 2016 m. liepos 8 d. nutarties norminėje administracinėje byloje Nr. el-7-822/2016 26 ir 27 punktuose, be kita ko, vertindama Įsakymo 2.1.1 punktą (Direktorius 2014 m. rugpjūčio 12 d. įsakymo Nr. 1K-215 redakcija), kuris buvo (yra) identiškas šiuo metu galiojančiam Įsakymo 2.1.1 punktui, nurodė, kad ši nuostata yra susijusi su sutarčių projektų rengimo stadija ir iš esmės nereguliuoja derybų. Tačiau proceso šalys, įskaitant ir atsakovą, mano, kad Įsakymo 2.1.1 punkte vartojami žodžiai „jų nekeičiant“ reiškia, kad *inter alia* Sąlygų 5.2 ir 5.3 punktų nuostatos negali būti keičiamos (koreguojamos). Be to, LVAT išplėstinė teisėjų kolegija neturi pagrindo abejoti pareiškėjo teiginiais, kad TLK aptariamą Įsakymo nuostatą vertina kaip draudžiančią keisti Sąlygų nuostatas, rengiant sutarčių su įstaigomis projektus bei juos derinant. Atsakovas iš esmės neneigia, kad būtent tokia administracinė praktika ir egzistuoja.

Šiuo aspektu LVAT išplėstinė teisėjų kolegija pastebėjo, kad Sveikatos sistemos įstatymo 58 straipsnio 1 dalyje įstatymų leidėjo eksplicitiškai vartojamas žodis „sulygti“ aiškiai parodo, kad šioje nuostatoje minimų sutarčių šalims (nagrinėjamu atveju – TLK ir įstaigoms) yra garantuojama teisė derėtis (tartis) dėl *inter alia* šios nuostatos 5 punkte numatytų sąlygų, t. y. ir aptariamų netesybų (baudos). Įstatymų leidėjas nėra numatęs jokių išimčių, todėl ši įstatyme numatyta aptariamų sutarčių šalių galimybė derėtis (tartis) turi būti

kampanijos finansavimo ataskaitoje pateikė žinomai klaidingus duomenis, tai yra nenurodė VŠĮ „Taikomosios politikos institutas“ nepiniginės aukos ir mokymų „Ready to Win“ išlaidų. VRK pripažino pareiškėją šiurkščiai pažeidusiu Finansavimo įstatymą, nes nustatė politinės kampanijos dalyvio (pareiškėjo) finansavimą šio įstatymo 12 straipsnyje numatytais nepriimtinais aukomis (Finansavimo įstatymo 23 str. 1 d. 1 p.) ir žinomai neteisingų duomenų pateikimą politinės kampanijos finansavimo ataskaitoje (Finansavimo įstatymo 23 str. 1 d. 4 p.).

LVAT teisėjų kolegija nurodė, kad politinių partijų politinės kampanijos finansuojamos tik iš šių šaltinių: 1) politinės partijos lėšų, gautų iš politinės partijos finansavimo šaltinių ir skirtų politinės partijos, kandidatų ir kandidatų sąrašų politinėms kampanijoms finansuoti; 2) politinės kampanijos laikotarpiu politinės partijos gaunamų pagal šį įstatymą turinčių teisę aukoti fizinių asmenų aukų politinei kampanijai; 3) politinės kampanijos laikotarpiu politinės partijos iš Lietuvos Respublikoje registruotų bankų arba kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje ar Europos ekonominės erdvės valstybėje registruoto banko padalinio, veikiančio Lietuvos Respublikoje, gaunamų paskolų; 4) palūkanų už politinės kampanijos sąskaitoje esančias lėšas (Finansavimo įstatymo 7 str. 1 d.). Finansuoti politinių partijų politines kampanijas kitomis, šiame straipsnyje nenurodytomis, lėšomis draudžiama (Finansavimo įstatymo 7 str. 3 d.). Byloje, be kita ko, pažymėta, jog finansuoti politines kampanijas juridinių asmenų lėšomis yra draudžiama, t. y. politinės kampanijos finansavimas juridinių asmenų aukomis laikomas neteisėtu.

Byloje nustatyta, kad 2016 m. vykusios Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų politinės kampanijos metu ir iki jos pradžios VŠĮ „Taikomosios politikos institutas“ surengė pareiškėjui mokymus. Byloje surinkti duomenys patvirtino, kad jie buvo skirti pasirengti politinės partijos nariams bei aktyviems pagalbininkams dalyvauti 2016 m. Seimo rinkimų politinėje kampanijoje.

Vertindama, ar tai gali būti pripažįstama nepinigine auka, LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, jog pagal Finansavimo kontrolės įstatymo 2 straipsnio 3 dalį, aukomis laikomi aukų gavėjams neatlygintinai perduoti pinigai, kilnojamieji ar nekilnojamieji daiktai, informacija, turitinės teisės, intelektinės veiklos rezultatai, taip pat kitos turitinės ir neturtinės vertybės, neatlygintinai atlikti veiksmai ir savanoriški darbai, veiksmų rezultatai, skirti savarankiško politinės kampanijos dalyvio politinei kampanijai finansuoti. Taigi j šį sąrašą patenka ir tokie intelektualios veiklos rezultatai ir veiksmai, kaip mokymas, kvalifikacijos kėlimas, papildomų žinių neatlygintinas suteikimas asmenims, kurie įvairiomis formomis tiesiogiai dalyvauja ar vėliau dalyvaus politinėje kampanijoje. Ši aukos samprata netapatintina su Lietuvos Respublikos finansų ministro 2004 m. lapkričio 22 d. įsakymu Nr. 1K-372 patvirtintų Pelno nesiekiančių ribotos civilinės atsakomybės juridinių asmenų buhalterinės apskaitos ir finansinių ataskaitų sudarymo ir pateikimo ir politinių kampanijų dalyvių neatlygintinai gauto turto ir paslaugų įvertinimo taisyklių 7–8 punktuose reglamentuotu nematerialiuoju turto, nes šios taisyklės skirtos buhalterinei apskaitai ir finansinių ataskaitų sudarymui.

Vertindama pareiškėjo argumentus, susijusius su tuo, kad nepagrįstai ginčo išlaidos pripažintos auka būtent pareiškėjui, kuris teigia, jog neužsakė, neorganizavo, nederino, nekontroliavo mokymų projekto ir dėl to negalėtų būti laikomas aukos gavėju, LVAT teisėjų kolegija atkreipė dėmesį, jog formalus mokymų užsakymas, organizavimas, derinimas ar kontroliavimas nėra privaloma sąlyga tam, kad subjektas būtų pripažintas aukos gavėju. Šiuo aspektu teisiškai reikšminga aplinkybė yra ta, ar politinės kampanijos dalyvis priima jam skirtą auką. LVAT teisėjų kolegija, nesutikdama su pareiškėjo pozicija, kad aukos gavėju turėtų būti laikomas ne pareiškėjas, o konkretūs savarankiškais politinės kampanijos dalyviais buvę kandidatai, pabrėžė, jog nors tiesioginių įrodymų, patvirtinančių mokymų organizavimą pareiškėjo reikmėms (pvz., mokymų užsakymą patvirtinančių dokumentų), nebuvo, tačiau VRK nustatytų aplinkybių visuma (mokymų dalyvių personalinė sudėtis, mokymų dalyvių atrankos būdas, kurį patvirtina elektroniniai laišakai, VŠĮ „Taikomosios politikos institutas“ steigėjų ir dalininkų ryšys su pareiškėju, jo vadovybės ir lyderių pozicija mokymų atžvilgiu (neatsiribojo nuo mokymų, dalinosi patirtimi juose), pareiškėjo logotipo naudojimas mokymuose, mokymų temų pavadinimai) leido daryti pagrįstą išvadą, kad nematerialios aukos gavėjas buvo būtent pareiškėjas, kaip politinės kampanijos dalyvis, o ne kiti savarankiški politinės kampanijos dalyviai (atskiri kandidatai). Be to, mokymų dalyviai dalyvavo 2016 metų Seimo rinkimuose ne kaip nepriklausomi kandidatai, bet kaip pareiškėjo kandidatai, ši politinė partija teikė jiems visokeriopą paramą politinės kampanijos metu. Nors pagal Politinių partijų įstatymo 28 straipsnį, politinė partija neatsako pagal savo narių prievoles, o nariai neatsako pagal politinės partijos prievoles, tačiau šiuo atveju pareiškėjas, kaip politinė partija, kurios nariai ir rėmėjai dalyvavo rengtuose mokymuose ir sudarė absoliučią daugumą šių mokymų dalyvių, priėmė neteisėtą nepiniginę auką, nes nenustatyta, jog pareiškėjas būtų apmokėjęs projekto „Ready to Win“ mokymų išlaidas.

Kadangi VRK iš esmės pagrįstai pripažino pareiškėjo 2016 m. Seimo rinkimų politinės kampanijos išlaidomis 2016 m. sausio 16 d. – balandžio 24 d. VŠĮ „Taikomosios politikos institutas“ organizuotų mokymų „Ready to Win“ rengimo išlaidas (45 336,86 Eur) ir VŠĮ „Taikomosios politikos institutas“ mokymų „Ready to Win“ rengimo išlaidas (45 336,86 Eur) nepinigine auka pareiškėjui, šios išlaidos ir nepiniginė auka turėjo atsispindėti ir politinės kampanijos dalyvio (pareiškėjo) finansų apskaitoje, t. y. politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraštyje ir politinės kampanijos finansavimo ataskaitoje, tačiau tai nebuvo padaryta. Šiuo atveju nustatyti pažeidimai atitiko Finansavimo įstatymo 23 straipsnio 1 dalies 1 punkte (politinės kampanijos dalyvio finansavimas šio įstatymo 12 straipsnyje numatytais nepriimtinomis aukomis) ir 4 punkte (žinoma neteisingų duomenų pateikimas politinės kampanijos finansavimo ataskaitoje) įtvirtintas aplinkybes, dėl kurių pareiškėjas ir buvo pripažintas šiurkščiai pažeidęs Finansavimo įstatymą.

Ivertinusi bylos aplinkybes, LVAT teisėjų kolegija konstatavo, kad tenkinti pareiškėjo skundą jame išdėstytais argumentais nebuvo pagrindo, todėl skundą atmetė.

2017 m. spalio 31 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. R-3-552/2017

Teismo proceso Nr. 3-66-3-00028-2017-8

Procesinio sprendimo kategorija 5.6.

[Prieiga internete](#)

8. Užsieniečių teisinė padėtis

8.3. Trečiųjų šalių piliečių ir jų šeimos narių teisė apsigyventi Lietuvoje

8.3.1. Trečiųjų šalių piliečių ir jų šeimos narių teisė laikinai gyventi Lietuvoje

Dėl teisės būti išklausytam pateikiant prašymą išduoti ar pakeisti leidimą gyventi Lietuvos Respublikoje

Ginčas byloje kilo dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – ir atsakovas) sprendimo „Dėl atsisakymo išduoti leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje Ukrainos piliečiui S. P.“ (toliau – Sprendimas) teisėtumo ir pagrįstumo, taip pat atsakovo pareigos iš naujo išnagrinėti pareiškėjo prašymą išduoti jam leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje.

Pareiškėjas paaiškino, kad Migracijos departamentui pateikė prašymą išduoti leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje dėl vykdomos teisėtos veiklos UAB „Ekofotonas“, o atsakovo pakviestas ne vėliau kaip iki nustatytos datos asmeniškai atvykti į apklausą Migracijos departamente, pateikė prašymą, kad būtų apklaustas Lietuvos Respublikos ambasadoje Ukrainoje, kadangi vienos dienos kelionė į Lietuvą klausimynui užpildyti iš jo būtų pareikalavusi neproporcingų finansinių ir laiko sąnaudų. Šį pareiškėjo prašymą Migracijos departamentas atsisakė tenkinti, nenurodydamas jokių argumentuotų motyvų. Todėl buvo priimtas sprendimas atsisakyti pareiškėjui išduoti leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje, kuris, jo nuomone, yra neteisėtas ir nepagrįstas.

Pirmosios instancijos teismas sprendimu pareiškėjo skundą tenkino, Sprendimą panaikino ir įpareigojo Migracijos departamentą iš naujo išnagrinėti pareiškėjo prašymą išduoti leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje. Teismas pabrėžė, jog Migracijos departamentas, nesuteikęs galimybės pareiškėjui būti apklaustam Lietuvos Respublikos ambasadoje Ukrainoje, pažeidė jo teisę būti išklausytam. Atsakovas, su tuo nesutikdamas, apeliaciniame skunde nurodė, kad teisė būti išklausytam nėra absoliuti, o bylos atveju šios teisės pažeistos nebuvo.

Iš Sprendimo turinio LVAT teisėjų kolegijai buvo matyti, kad jis iš esmės pagrįstas atsakovo išvada, jog UAB „Ekofotonas“ neatitinka Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ (toliau – UTPĮ) 45 straipsnio reikalavimų. Esminė atsakovo argumentų dalis Sprendime susijusi būtent su šiuo aspektu, o ne su pareiškėjo individualiomis aplinkybėmis. Kartu su pareiškėjo prašymu pateikti dokumentai didžiąja dalimi taip pat susiję su pirmiau minėtos įmonės veikla. Byloje nebuvo ginčo, kad pareiškėjas iki prašymo išduoti leidimą gyventi Lietuvos Respublikoje minėtoje įmonėje nedirbo. Be to, nei skunde pirmosios instancijos teismui, nei apeliaciniame skunde jis nenurodė, kokius konkrečiai dokumentus ar duomenis jam sukliudė pateikti atsakovo sprendimas jo atskirai neapklausti, kuo konkrečiai pasireiškė jo teisės būti išklausytam suvaržymas. Atsižvelgdamas į tai, LVAT darė išvadą, kad pareiškėjas turėjo galimybę pateikti visą, jo manymu, reikšmingą informaciją kartu su prašymu išduoti leidimą, taip pat pridėti jo prašymą pagrindžiančius dokumentus. Be to, jau pateikus prašymą, atsakovui ir buvo pateikti papildomi dokumentai. Vadinas, pareiškėjui buvo sudaryta galimybė pateikti prašymą ir pridėti visus jį pagrindžiančius dokumentus.

Atsižvelgęs į šios bylos faktines aplinkybes, ypač į tai, kad atsakovo sprendimas, be kita ko, paremtas argumentu dėl įmonės neatitikimo UTPĮ 45 straipsnio reikalavimams, tai, kad byloje nebuvo ginčo dėl faktinės aplinkybės, kad šiuo aspektu buvo apklausti įmonės akcininkai, dalis valdybos narių ir darbuotojų, LVAT sprendė, kad pareiškėjo teisė būti išklausytam nebuvo pažeista.

Kadangi pirmosios instancijos teismas nevertino Sprendimo teisėtumo ir pagrįstumo iš esmės, LVAT atsakovo apeliacinį skundą tenkino iš dalies, panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą ir bylą perdavė pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2017 m. spalio 16 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-4702-858/2017

Teismo proceso Nr. 3-61-3-01166-2017-7

Procesinio sprendimo kategorija 8.3.2

[Prieiga internete](#)

10. Lietuvos Respublikos pilietybė

10.5. Dviguba pilietybė

Dėl Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimo pagal Pilietybės įstatymo 9 straipsnio 2 dalį

Pareiškėjas apžvelgiamu atveju ginčijo Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro įsakymą dėl Lietuvos Respublikos pilietybės neatkūrimo. Nagrinėtoje byloje buvo sprendžiama, ar pareiškėjas, būdamas kitos valstybės piliečiu, gali atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę pagal Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo (toliau – Įstatymas) 7 straipsnio 3 ir 4 punktus bei 9 straipsnio 2 dalį, t. y. kaip asmens, išvykusio iš Lietuvos iki 1990 m. kovo 11 d., palikuonis.

LVAT nurodė, kad lingvistinis ir sisteminis Įstatymo 7 straipsnio 3 ir 4 punktų bei 9 straipsnio 1 ir 2 dalių aiškinimas suponuoja išvadą, kad pretenduoti į Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimą, kartu pasiliekančią ir turimą kitos valstybės pilietybę, gali tik tie asmenys, kurie 1940 m. birželio 15 d. (t. y. iki buvusios Sovietų Sąjungos įvykdytos okupacijos) turėjo Lietuvos Respublikos pilietybę, ir tokių asmenų palikuonys.

Informacija, gauta iš Lietuvos centrinio valstybės archyvo, nagrinėtu atveju patvirtino, kad 1937 m. pareiškėjo tėvas neteko Lietuvos Respublikos pilietybės, nes sąmoningai siekė įgyti kitos valstybės pilietybę. Išvadą, kad pareiškėjo tėvo išvykimą iš Lietuvos 1935 m. lėmė ne okupacinio režimo grėsmė ar kitos politinės priežastys, leido daryti ir faktas, kad jis laisvai, be jokių kliūčių galėjo atvykti ir atvyko į Lietuvą 1938 m., jau būdamas kitos valstybės piliečiu ir nebeturėdamas Lietuvos Respublikos pilietybės.

LVAT sprendė, kad išimties dėl dvigubos pilietybės nustatančių Įstatymo nuostatų taikymui svarbu ir tai, kad asmuo, kurio išvykimą iš Lietuvos teritorijos lėmė besiformuojančios ar jau esančios nepalankios politinės priežastys, išvykimo momentu ne tik būtų Lietuvos Respublikos piliečiu, bet ir Lietuvos Respublikos pilietybės nebūtų netekęs dėl savo valingų veiksmų iki 1940 m. birželio 15 d. Šiuo atveju Vidaus reikalų ministerija pagrįstai akcentavo Įstatymo 9 straipsnio formuluotę, suponuojančią būtent ypatingo asmens ryšio su Lietuvos Respublika, kuris buvo nutrauktas dėl nuo asmens valios nepriklaususių priežasčių, atstatymą, o ne išdėstančią sąlygą, kada pilietybė, net kai asmuo pats jos atsisakė, gali būti pakartotinai suteikta.

Apeliacinis skundas atmetas, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2017 m. spalio 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-4691-756/2017

Teismo proceso Nr. 3-61-3-04907-2016-2

Procesinio sprendimo kategorijos: 10.5; 10.6

[Prieiga internete](#)

12. Mokesčiai, įmokos ir kiti privalomieji mokėjimai

12.16. Akcizai

12.16.1. Akcizų objektas

12.16.1.3. Energetiniai produktai

Dėl degalų laivams tiekimo apmokestinimo, kai yra tenkinamos materialiosios atleidimo nuo akcizo sąlygos, tačiau tiekimas atliktas nesilaikant teisės aktuose nustatytų reikalavimų

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas mokestinis ginčas buvo kilęs dėl centrinio mokesčių administratoriaus sprendimo, kuriuo atsisakyta tenkinti pareiškėjo prašymą sugrąžinti (įskaityti) už degalus sumokėtą akciją.

Byloje keltas klausimas, ar pareiškėjo teisė į ginčo degalų neapmokestinimą paneigia aplinkybė, jog jo (pareiškėjo) atliktas ginčo degalų tiekimas neatitiko Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gegužės 30 d. nutarimu Nr. 792 patvirtintų Atsargų laivams ir orlaiviams bei degalų, skirtų naudoti orlaivių gamybai, remontui, bandymams, eksploatavimui ir aptarnavimui, tiekimo taisyklių reikalavimų, o būtent – turėti leidimą (licenciją) vykdyti šį tiekimą (3 p.), neišrašytas ir nepateiktas atsargų į laivą pakrovimo važtaraštis (11 p.) bei nesurašyta atitinkamo turinio PVM sąskaita faktūra (13 p.).

Byloje konstatuota, kad pareiškėjo atliktas degalų tiekimas turėjo būti kvalifikuojamas pagal Akcizų įstatymo 43 straipsnio 1 dalies 2 punktą (2010 m. lapkričio 30 d. įstatymo Nr. XI-1185 redakcija), numatantį, kad nuo akcizų atleidžiami „laivų degalai, kurie tiekiami laivų navigacijos Europos Sąjungos vandenyse tikslams (įskaitant žvejybą) <...>“. Šia įstatymo nuostata į nacionalinę teisę yra perkeliamas iš esmės identiškas 2003 m. spalio 27 d. Tarybos direktyvos 2003/96/EB, pakeičiančios Bendrijos energetikos produktų ir elektros energijos mokesčių struktūrą, su paskutiniais apkeitimais, atliktais 2004 m. balandžio 29 d. Tarybos direktyva 2004/75/EB (toliau – Direktyva 2003/96), 14 straipsnio 1 dalies c punktas. Byloje pripažinta, kad ginčo degalų tiekimas atitiko materialiąsias jų (patiektų degalų) neapmokestinimo sąlygas, numatytas Direktyvos 2003/96 14 straipsnio 1 dalies c punkte bei Akcizų įstatymo 43 straipsnio 1 dalies 2 punkte (2010 m. lapkričio 30 d. įstatymo Nr. XI-1185 redakcija).

Šiuo aspektu LVAT teisėjų kolegija nurodė, kad Teisingumo Teismo 2017 m. liepos 13 d. sprendime byloje *Vakaryų Baltijos laivų statykla* (C-151/16) buvo konstatuota, jog Direktyvos 2003/96 14 straipsnio 1 dalies c punktas turi būti aiškinamas kaip draudžiantis valstybės narės teisės aktą, pagal kurį neleidžiama pasinaudoti šioje nuostatoje numatytu atleidimu nuo mokesčio tuo pagrindu, kad energiniai produktai į laivą patiekti nesilaikant šiame akte numatytų formalių reikalavimų, nors šis tiekimas tenkina visas aptariamoje nuostatoje numatytas atleidimo taikymo sąlygas. Taigi tu atveju, kai tenkinamos esminės (materialiosios) energinių produktų atleidimo nuo akcizų sąlygos, nurodytos Akcizų įstatymo 43 straipsnio 1 dalies 2 punkte (2010 m. lapkričio 30 d. įstatymo Nr. XI-1185 redakcija; Direktyvos 2003/96 14 str. 1 d. c p.), šie produktai negali būti apmokestinami remiantis vien tik aplinkybe, jog nebuvo paisoma įstatymo įgyvendinamajame teisės akte nustatytų formalių reikalavimų (tinkamų apskaitos dokumentų neišrašymu; licencijos verstis tam tikra veikla neturėjimu ir kt.).

LVAT pripažino, jog Mokestinių ginčų komisija, panaikindama mokesčių administratoriaus sprendimą, iš esmės priėmė teisėtą ir pagrįstą sprendimą, todėl pareiškėjo apeliacinį skundą tenkino ir pirmosios instancijos teismo sprendimą, kuriuo Mokestinių ginčų komisijos sprendimas buvo panaikintas, panaikino.

2017 m. spalio 4 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-151-556/2017

Teismo proceso Nr. 3-61-3-08019-2013-7

Procesinio sprendimo kategorijos: 1.2.3; 12.16.1.3

[Prieiga internete](#)

24. Vietos savivalda

24.3. Viešųjų paslaugų teikimo administravimas

Dėl registracijos į Vilniaus miesto savivaldybės ikimokyklinio ugdymo įstaigos ikimokyklinio ar priešmokyklinio ugdymo grupę anuliavimo teisėtumo

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl pareiškėjos 2015 m. sausio 12 d. atliktos jos dukros registracijos į Vilniaus miesto savivaldybės ikimokyklinio ugdymo įstaigos ikimokyklinio ar priešmokyklinio ugdymo grupę anuliavimo teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas nusprendė, jog Vilniaus miesto savivaldybės administracija (toliau – Administracija) pagrįstai panaikino 2015 m. sausio 12 d. registracijos į darželius rezultatus, todėl tenkinti skundą ir atkurti registraciją nėra pagrindo. Pareiškėja su tokiu pirmosios instancijos teismo sprendimu nesutiko ir savo reikalavimą grindė, be kita ko, teisėtų lūkesčių principo pažeidimu.

LVAT teisėjų kolegijos vertinimu, pareiškėjos atlikti veiksmai (2015 m. sausio 12 d. užpildė elektroninę prašymo formą, esančią Vilniaus miesto savivaldybės interneto svetainėje www.vilnius.lt), jos gauta

informacija (2015 m. sausio 15 d. elektroniniu paštu gautas Vilniaus miesto savivaldybės pranešimas, kad pareiškėja sėkmingai užsisakė Vilniaus miesto savivaldybės paslaugą – Vaikų registravimas į Vilniaus miesto savivaldybės ikimokyklinio ugdymo įstaigos ikimokyklinio ar priešmokyklinio ugdymo grupę, suteiktas užregistruoto vaiko identifikacinis kodas) atitiko Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2014 m. gruodžio 10 d. sprendimu Nr. 1-2185 patvirtinto Vaikų priėmimo į Vilniaus miesto švietimo įstaigų ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupes organizavimo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) 15 punkto reikalavimus, keliamus sėkmingam duomenų užregistravimui. Pareiškėjos teisė laikyta teisėta įgyta iš teisėto šaltinio – galiojančio teisinio reguliavimo pagrindu atliktos registracijos, dėl to byloje susiklosčiusi situacija vertinta kaip suponavusi pareiškėjos pagrįstų vilčių (teisėtų lūkesčių) kilimą dėl jos registracijos galiojimo ir jos dukros dalyvavimo eilių sudarymo procese vietai švietimo įstaigoje gauti. Be to, prašymo pateikimo laikas buvo reikšmingas kriterijus, kadangi iš Aprašo 26 punkto matyti, jog vieta eilėje skiriama, be kita ko, pagal prašymo pateikimo laiką. Taigi pareiškėjai buvo svarbu, jog jos sėkminga registracija galėtų. Atsižvelgdama į tai, LVAT teisėjų kolegija pirmosios instancijos teismo išvadas, jog pareiškėja šiuo atveju negali remtis teisėtų lūkesčių apsaugos principu, vertino kaip nepagrįstas.

Toliau LVAT teisėjų kolegija nurodė, jog techniniai sutrikimai Vilniaus miesto savivaldybės paslaugų teikimo sistemoje, 2015 m. sausio 12 d. vykstant registracijos procesui, buvo realūs, todėl dauguma vartotojų negalėjo pateikti elektroninių prašymų bei užregistruoti savo vaikų. Dėl šių sutrikimų asmenų prašymai 2015 m. sausio 12 d. buvo registruojami atsitiktine tvarka. Susiklosčiusi situacija sutrukdė Administracijai užtikrinti sklandžią ir lygiais pagrindais pagrįstą registraciją į Vilniaus miesto švietimo įstaigų ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupes, taip pat pasiekti registracijos skaidrumo ir viešumo tikslą. Dėl to buvo galima vertinti, kad sėkminga pareiškėjos registracija neatitiko lygiateisiškumo ir skaidrumo reikalavimų. Šiuo atveju itin svarbu buvo tai, jog dėl techninių sistemos trukdžių, kurie savo esme gali būti prilyginami nenugalimos jėgos (*force majeure*) atvejui, savo vaikų neužregistravę asmenys atsidūrė žymiai blogesnėje padėtyje nei tie asmenys, kurių registracija buvo sėkminga. Be to, asmenų, kuriems 2015 m. sausio 12 d. registracija nebuvo sėkminga, buvo žymiai daugiau nei tų, kuriems registracija buvo sėkminga. Susidarius tokiai situacijai, LVAT teisėjų kolegijos vertinimu, Administracijai buvo būtina pasverti konkuruojančias vertybes – sėkmingai užsiregistravusių asmenų ir nesėkmingai užsiregistravusių asmenų interesus. Nagrinėtu atveju Administracija pagrįstai sprendė, jog siekis, kad dauguma gyventojų (vartotojų) galėtų pakartotinai dalyvauti registracijoje, taip pat lygiateisiškumo principo bei skaidrumo užtikrinimas nusveria individualų sėkmingai užsiregistravusių asmenų (*inter alia* pareiškėjos) interesą. Byloje analizuojamą pareiškėjos registracijai pritaikytą ribojimą (jos panaikinimą) buvo pagrindas vertinti kaip pagrindžiamą teisėtu tikslu – viešuoju interesu – konstitucine vertybe apsaugoti (ginti) vartotojų teises ir teisėtus interesus (Konstitucijos 46 str. 5 d.), užtikrinti registracijos proceso skaidrumą ir lygiateisiškumo principą. Toks pareiškėjos teisių ribojimas vertintas kaip proporcinga priemonė, atitinkanti teisėtus ir visuomenei svarbius tikslus, juolab kad tokiu ribojimu pareiškėjos teisė dalyvauti registracijos į Vilniaus miesto savivaldybės ikimokyklinio ugdymo įstaigos ikimokyklinio ar priešmokyklinio ugdymo grupę procese nebuvo paneigta apskritai, ji buvo įgyvendinta iš naujo pateikiant prašymą.

Kita vertus, LVAT teisėjų kolegija pabrėžė, jog dėl techninių trukdžių 2015 m. sausio 12 d. užregistruoto pareiškėjos prašymo anuliavimo (panaikinimo) procesui keliamas reikalavimas atitikti viešąjį administravimą reglamentuojančias teisės normas ir bendruosius teisės principus. Tai, kad viešasis administravimas (šiuo atveju – registracijos į ikimokyklinio ugdymo įstaigos ikimokyklinio ar priešmokyklinio ugdymo grupę procesas) vyko elektroninėje erdvėje, viešojo administravimo subjekto (šiuo atveju – Administracijos) neatleido nuo šios pareigos. Įvertinus apžvelgiamą situaciją, buvo sprendžiama, jog Administracijos sprendimas dėl pareiškėjos dukros registracijos anuliavimo tiek turinio, tiek formos požiūriu neatitiko objektyvumo, teisėtumo principo reikalavimų, taip pat Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnyje įtvirtinto gero viešojo administravimo principo. Administracija dėl pareiškėjos dukros registracijos panaikinimo nepriėmė faktais ir teisės normomis pagrįsto bei motyvuoto administracinio sprendimo. Be to, Administracija neveikė rūpestingai ir nesiėmė veiksmų, kurie galėjo sumažinti pareiškėjos teisėtus lūkesčius.

Įvertinęs tai, galutinės instancijos teismas panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą ir priėmė naują sprendimą, kuriuo Administracijos sprendimą, kuriuo pareiškėjos dukros registracija į Vilniaus miesto švietimo įstaigų ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupes anuliavota, panaikino dėl to, kad jį priimant buvo pažeistos pagrindinės procedūros (Administracinių bylų teisenos įstatymo 89 str. 1 d. 3 p.). Pareiškėjos reikalavimo įpareigoti atkurti registraciją netenkino.

2017 m. spalio 24 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-290-602/2017

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-01597-2015-3

Procesinio sprendimo kategorijos: 1.4; 24.3; 57.2.1

[Prieiga internete](#)

26. Asmens duomenų teisinė apsauga

Dėl žemės sklypo formavimo ir pertvarkymo projekto rengimo reikalavimų kopijos pateikimo, nepažeidžiant asmens duomenų teisinės apsaugos

Nagrinėtoje byloje ginčas kilo dėl atsakovo Vilniaus rajono savivaldybės administracijos (toliau – Administracija) rašto, kuriuo atsisakyta pateikti pareiškėjui Administracijos parengtų žemės sklypo formavimo ir pertvarkymo projekto rengimo reikalavimų kopiją, argumentuojant tai neturėjimu teisės tretiesiems asmenims teikti duomenis apie kitų asmenų nekilnojamąjį turtą. Atsakovas sprendė, kad pareiškėjo prašymas negali būti nagrinėjamas, kol pareiškėjas nepateiks duomenų, jog jis gali teisėtai tvarkyti asmens duomenis.

LVAT pažymėjo, kad Administracija iš esmės nenurodė ir nepateikė jokių argumentų bei juos patvirtinančių duomenų, kokie ir kodėl jos parengtuose žemės sklypo formavimo ir pertvarkymo projekto rengimo reikalavimuose nurodyti duomenys gali būti vertinami kaip asmens duomenys. Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo 2 straipsnio 1 dalies prasme, tuo labiau kad pagal Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklių 3 priedo, kuriame pateikiamas Reikalavimų formos pavyzdys, nuostatas tokie duomenys juose ir nėra nurodomi. Kita vertus, net jei aptariamuose reikalavimuose ir būtų tokių duomenų, pati savaime tai neturėtų būti kliūtis pareiškėjui gauti šiuos reikalavimus. Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybės institucijų ir įstaigų įstatymo (2005 m. lapkričio 10 d. įstatymo Nr. X-383 redakcija) nustatyta tvarka. Pareiškėjui nebuvo reikalingi duomenys, dėl kurių Administracija atsisakė pateikti informaciją, todėl Administracija, teikdama asmenims informaciją pagal Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybės institucijų ir įstaigų įstatymo nuostatas, turėtų ją tiek, kiek ji yra asmens duomenys. Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo 2 straipsnio 1 dalies prasme, nuasmeninti.

Atsižvelgiant į tai, skundžiamo pirmosios instancijos teismo sprendimo dalis, kuria atsakovas įpareigotas iš naujo išnagrinėti pareiškėjo prašymą, pakeista, įpareigojant atsakovą teisės aktų nustatyta tvarka suteikti pareiškėjui jo prašyme nurodytą informaciją.

2017 m. spalio 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2168-624/2017

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00425-2016-3

Procesinio sprendimo kategorijos: 24.7; 26; 41

[Prieiga internete](#)

27. Visuomenės informavimas

27.2. Lietuvos radijo ir televizijos komisijos sprendimai

Dėl televizijos programų transliuotojo teisės ginčyti sprendimą, kuriuo laikinai sustabdomas televizijos programų transliuotojo sudarytos televizijos programos atitinkamų programų retransliavimas

Dėl iš Europos Sąjungos teikiamos televizijos programos laisvo priėmimo apribojimo procedūros

Aptariamoje byloje ginčas kilo dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos (toliau – Komisija) 2015 m. sausio 12 d. sprendimo Nr. KS-12 „Dėl programų iš ne Europos Sąjungos valstybių narių, Europos ekonominės erdvės valstybių ir kitų Europos Tarybos konvenciją dėl televizijos be sienų ratifikavusių Europos valstybių, sudarančių televizijos programą „Ren TV Baltic“, laikino retransliavimo sustabdymo“ (toliau – Sprendimas Nr. KS-12), kuriuo Komisija įpareigojo televizijos programų retransliuotojus, skleidžiančius televizijos programą „Ren TV Baltic“ Lietuvos Respublikoje, laikinai, 3 mėnesiams nuo šio sprendimo įsigaliojimo dienos, sustabdyti programų iš ne Europos Sąjungos valstybių narių, Europos ekonominės erdvės valstybių ir kitų Europos Tarybos konvenciją dėl televizijos be sienų ratifikavusių Europos valstybių, sudarančių televizijos programą „Ren TV Baltic“, retransliavimą Lietuvos Respublikos teritorijoje.

Pareiškėjui BALTIC MEDIA ALLIANCE LTD. su skundu pasikreipus į Vilniaus apygardos administracinį teismą dėl minėto Komisijos Sprendimo Nr. KS-12 panaikinimo, pirmosios instancijos teismas sprendime konstatavo, jog pareiškėjas neturi materialinio teisinio suinteresuotumo dėl byloje pareikšto reikalavimo, todėl jo skundą atmetė.

LVAT išplėstinė teisėjų kolegija, atsižvelgdama į teismų praktikos nuostatas dėl teisės kreiptis teisminės gynybos, vertino, ar Sprendimu Nr. KS-12 pareiškėjo teisėms, pareigoms ar įstatymų saugomiems interesams yra daromas poveikis. Nagrinėtu atveju pareiškėjo statusas – Jungtinėje Karalystėje įsteigtas televizijos programų, *inter alia* televizijos programos „Ren TV Baltic“ transliuotojas, taip pat Sprendimu Nr. KS-12 pritaikyta poveikio priemone sukeltos teisinės pasekmės leido tvirtinti, kad dėl Sprendimo Nr. KS-12 pareiškėjo, perduodančio televizijos programą „Ren TV Baltic“ šios programos retransliuotojams Lietuvos Respublikoje, teisės buvo paveiktos: dėl Sprendimo Nr. KS-12 televizijos programos „Ren TV Baltic“ retransliuotojams Lietuvos Respublikoje pritaikytos poveikio priemonės pareiškėjo sukurtos televizijos programos „Ren TV Baltic“ atitinkamų programų perdavimas Lietuvos Respublikos teritorijoje per Lietuvoje veikiančius retransliuotojus tapo nebegalimas, nors pareiškėjas yra suinteresuotas, kad jo parengta televizijos programa „Ren TV Baltic“ ir (ar) atskiros programos pasiektų vartotojus (televizijos žiūrovus). Sprendimu Nr. KS-12 buvo paveikta pareiškėjo ūkinė veikla – audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimas, kadangi pareiškėjo teikiama paslauga – televizijos programos „Ren TV Baltic“ atitinkamų programų transliavimas – buvo apribota ir pareiškėjas neteko galimybės televizijos programos „Ren TV Baltic“ atitinkamų programų perduoti televizijos programos „Ren TV Baltic“ žiūrovams bei taip pasiekti vartotojus.

Be to, Sprendimu Nr. KS-12 pritaikius poveikio priemonę televizijos programos „Ren TV Baltic“ atitinkamų programų retransliavimui, pareiškėjo teisėms buvo nustatyti nauji suvaržymai, t. y. tokie suvaržymai, kurių nebuvo tuo metu, kai jis įgijo licenciją transliuoti šią televizijos programą, ir šie suvaržymai apsunkino pareiškėjo teisės laisvai teikti audiovizualinės žiniasklaidos paslaugas įgyvendinimą, trukdo jomis laisvai disponuoti. Sprendimu Nr. KS-12 pritaikytos poveikio priemonės galiojimo laikotarpiu norėdamas toliau transliuoti televizijos programą „Ren TV Baltic“ Lietuvos Respublikos teritorijoje per Lietuvoje veikiančius retransliuotojus pareiškėjas galėjo patirti neigiamų ekonominių pasekmių, taip pat jam galėjo tekti atlikti atitinkamus televizijos programos „Ren TV Baltic“ pakeitimus ar turinio pertvarkymą.

Šios aplinkybės įvertintos kaip atskleidžiančios materialinį pareiškėjo suinteresuotumą savo teisių gynimu ir tai, jog Sprendimas Nr. KS-12 pareiškėjo teisėms ir interesams turi nedelsiamą, tikrą ir įpareigojantį pobūdį. Konstatuota, kad kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje – Jungtinėje Karalystėje – įsteigtas subjektas, teikiantis audiovizualines žiniasklaidos paslaugas bei organizuojantis jų patekimą į Lietuvos Respublikos rinką (televizijos programų transliuotojas), turi materialinį teisinį suinteresuotumą dėl Lietuvos radijo ir televizijos komisijos sprendimo, kuriuo retransliuotojams, per kuriuos pastarasis televizijos programų transliuotojas perduoda jo sudarytą televizijos programą ir tokiu būdu ji pasiekia vartotojus, pritaikoma poveikio priemonė – atitinkamos televizijos programos tam tikrų programų retransliavimo Lietuvos Respublikos teritorijoje sustabdymas, teisėtumo ir pagrįstumo. Dėl to pirmosios instancijos teismo padaryta priešinga išvada pripažinta nepagrįsta.

Apžvelgiamu atveju nors pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė dėl to, jog jis neturi materialinio teisinio suinteresuotumo, teismas taip pat pasisakė ir dėl pareiškėjo argumentų, kuriais buvo ginčijamas Sprendimo Nr. KS-12 teisėtumas ir pagrįstumas.

Šiuo aspektu LVAT išplėstinė teisėjų kolegija konstatavo, jog televizijos programų iš Europos Sąjungos narių, Europos ekonominės erdvės valstybių ir kitų Europos Tarybos konvenciją dėl televizijos be sienų ratifikavusių Europos valstybių ir ne iš Europos Sąjungos valstybių narių, Europos ekonominės erdvės valstybių ir kitų Europos Tarybos konvenciją dėl televizijos be sienų ratifikavusių Europos valstybių laisvo priėmimo apribojimui yra numatytos skirtingos procedūros. Visuomenės informavimo įstatymo 34¹ straipsnio 3 ir 11 dalyse reguliuojami skirtingi atvejai, kuomet televizijos programa į Lietuvą yra perduodama iš skirtingų valstybių, todėl apribojant visuomenės informavimo audiovizualinėmis priemonėmis paslaugų teikimo laisvę, pirmiausia yra svarbu nustatyti, iš kokios valstybės paslauga yra teikiama, t. y. svarbu nustatyti kilmės valstybę.

Aptariamoje byloje televizijos programa buvo transliuojama (audiovizualinės žiniasklaidos paslauga buvo teikiama) iš kitos Europos Sąjungos valstybės narės. Šios aplinkybės laikytos pagrindžiančiomis tai, kad šiuo atveju apribojant pareiškėjo, įsisteigusio kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, visuomenės informavimo audiovizualinėmis priemonėmis paslaugų teikimo laisvę, buvo būtina taikyti Visuomenės informavimo įstatymo 34¹ straipsnio 3 dalyje numatytą iš Europos Sąjungos valstybių narių, Europos ekonominės erdvės valstybių ir kitų Europos Tarybos konvenciją dėl televizijos be sienų ratifikavusių Europos valstybių transliuojamų ar retransliuojamų televizijos programų laisvo priėmimo Lietuvos Respublikoje laikino sustabdymo procedūrą. Komisija nagrinėtu atveju netaikė Visuomenės informavimo įstatymo 34¹ straipsnio 3 dalyje numatytos procedūros, ir tai lėmė, jog iš Europos Sąjungos valstybių narių, Europos ekonominės

erdvės valstybių ir kitų Europos Tarybos konvenciją dėl televizijos be sienų ratifikavusių Europos valstybių transliuojamų ar retransliuojamų televizijos programų laisvas priėmimas Lietuvos Respublikoje buvo laikinai sustabdytas nesilaikant minėtame straipsnyje numatytų sąlygų. Komisija, apribodama televizijos programos „Ren TV Baltic“ atitinkamų programų laisvą priėmimą Lietuvos Respublikoje (restransliavimą), nepagrįstai vadovavosi Visuomenės informavimo įstatymo 34¹ straipsnio 11 dalimi. Pagrindinių procedūros taisyklių, turėjusių užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą bei sprendimo pagrįstumą, pažeidimas šiuo atveju buvo pagrindas pripažinti Sprendimą Nr. KS-12 ta apimtimi, kuria pareiškėjo BALTIC MEDIA ALLIANCE LTD. televizijos programą „Ren TV Baltic“ sudarančių programų iš ne Europos Sąjungos valstybių narių, Europos ekonominės erdvės valstybių ir kitų Europos Tarybos konvenciją dėl televizijos be sienų ratifikavusių Europos valstybių retransliavimas Lietuvos Respublikoje buvo laikinai (3 mėnesius nuo sprendimo įsigaliojimo dienos) sustabdytas, neteisėtu ir jį panaikinti (Administracinių bylų teisenos įstatymo 89 str. 1 d. 3 p.).

Pareiškėjo apeliacinis skundas tenkintas, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas, kuriuo pareiškėjo skundas tenkintas – Komisijos Sprendimas Nr. KS-12 panaikintas.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2017 m. spalio 31 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-638-492/2017

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-01141-2015-8

Procesinio sprendimo kategorijos: 27.2; 43.6

[Prieiga internete](#)

28. Valstybės garantuojama teisinė pagalba

28.2. Atsisakymas teikti valstybės garantuojamą teisinę pagalbą

Dėl vartojimo kredito įmokų kaip objektyvios priežasties, dėl kurios asmuo negali disponuoti savo turtu ir lėšomis

Byloje ginčytu sprendimu Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba (toliau – Tarnyba), nustačiusi, jog pareiškėjo metinės pajamos, atsižvelgiant į objektyvias negalėjimo disponuoti savo pajamomis priežastis (jeigu tokios yra), viršija I pajamų lygį, bet neviršija II pajamų lygio, tačiau pareiškėjas nesutinka apmokėti nustatytą antrinės teisinės pagalbos išlaidų dalį, atsisakė teikti pareiškėjui antrinę teisinę pagalbą administracinio teisės pažeidimo byloje.

Pareiškėjo prašymo suteikti antrinę teisinę pagalbą pateikimo metu galiojo Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. gruodžio 2 d. nutarimu Nr. 1240 patvirtinta 350 Eur minimalios mėnesinės algos (toliau – MMA) suma. Taigi pagal I asmens pajamų lygį, metinės pajamos neturi viršyti 3500 Eur (10 MMA), o pagal II pajamų lygį – 5250 Eur (15 MMA). Iš pareiškėjo pateiktos metinės pajamų ir turto deklaracijos antrinei teisei pagalbai gauti (ataskaitinis laikotarpis – nuo 2015 m. sausio 1 d. iki 2015 m. gruodžio 31 d.) buvo matyti, kad pareiškėjas deklaravo 6581,40 Eur metines pajamas. Tačiau, atsižvelgusi į tai, kad pareiškėjas turi prievolę kas mėnesį mokėti po 120 Eur sūnui išlaikyti, Tarnyba apskaičiavo, jog pareiškėjo metinės pajamos siekia 5 141,40 Eur, t. y. viršija I pajamų lygį, bet neviršija II pajamų lygio.

Pareiškėjas su tokia išvada nesutiko, argumentuodamas tuo, kad vertinant jo metines pajamas, turi būti atsižvelgta į kas mėnesį mokamas vartojimo kredito įmokas, kurios, pareiškėjo manymu, laikytinos objektyvia priežastimi, dėl kurios asmuo negali disponuoti savo turtu ir lėšomis.

LVAT teisėjų kolegija, atmesdama šiuos argumentus, pažymėjo, kad pagal Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo (toliau – VGTPĮ) 13 straipsnio 1 dalį, šio įstatymo 11 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytų asmenų teisę gauti antrinę teisinę pagalbą įrodo deklaracija antrinei teisei pagalbai gauti. Todėl nustatant asmens pajamų ir turto lygį, vertinamas visas pareiškėjo turimas turtas bei gaunamos pajamos, neįskaitant tik turto ir lėšų, kuriomis asmuo dėl objektyvių priežasčių negali disponuoti. Tačiau visas kitas turtas ir lėšos, naudojimas kuriais nėra apribotas (pavyzdžiui, teismo sprendimu pritaikius areštą, vykdant antstolių patvarkymus), nustatant pajamų lygį yra vertinami. Teisinio pagrindo apskaičiuojant asmens pajamų ir turto lygį, vertinti tik pajamas, likusias po visų pareiškėjo turėtų išlaidų, nėra. Pareiškėjo nurodytos aplinkybės, kad iš gaunamų pajamų jis moka vartojimo kreditų (paskolų) įmokas, LVAT teisėjų kolegijos vertinimu, taip pat negalėjo būti pripažintos objektyviomis priežastimis, dėl kurių asmuo negali disponuoti savo turtu ir lėšomis.

LVAT teisėjų kolegija papildomai akcentavo, kad nustačius, jog pareiškėjo turimo turto vertė neviršija I turto lygio, o gautos pajamos viršija I pajamų lygį, tačiau neviršija II pajamų lygio, vadovaujantis VGTPĮ 14 straipsnio 5 dalies 2 punktu, valstybė garantuotų ir apmokėtų 50 proc. antrinės teisinės pagalbos išlaidų. VGTPĮ 11 straipsnio 7 dalies 9 punkte nustatyta, kad antrinė teisinė pagalba neteikiama, jeigu pareiškėjas nesutinka apmokėti nustatytą antrinės teisinės pagalbos išlaidų dalį. Atsižvelgusi į tai, LVAT teisėjų kolegija sutiko su pirmosios instancijos teismo išvadamis, kad Tarnybos sprendimas, kuriuo ji atsisakė teikti pareiškėjui antrinę teisinę pagalbą, yra teisėtas ir pagrįstas.

2017 m. spalio 16 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-4402-624/2017

Teismo proceso Nr. 3-61-3-04761-2016-0

Procesinio sprendimo kategorija 28.2

[Prieiga internete](#)

34. Tabako ir alkoholio kontrolė

34.2. Alkoholio kontrolė

Dėl alkoholinių gėrimų pardavimo nuo 22 valandos iki 8 valandos viešojo maitinimo vietose vienkartinėje taroje

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento (toliau – Departamentas) nutarimo, kuriuo pareiškėjui (uždarajai akcinei bendrovei) skirta 579 Eur bauda už Alkoholio kontrolės įstatymo 18 straipsnio 3 dalies 13 punkto pažeidimą, nes kontrolinio patikrinimo metu pareiškėjo darbuotoja policijos pareigūnui 1 val. 33 min. pardavė 0,75 l alkoholinį gėrimą, kurį policijos pareigūnas išsinešė iš pareiškėjui priklausančios viešojo maitinimo įstaigos.

Byloje nebuvo ginčo dėl to, kad parduodama alkoholinį gėrimą, darbuotoja jį atidarė ir perpylė į vienkartinę tarą (popierinę stiklinę) su plastikiniu dangteliu. Pareigūno tarnybiniame pranešime užfiksuota, kad alkoholinius gėrimus, perpiltus į vienkartinę tarą, iš viešojo maitinimo įstaigos išsinešė ne tik jis, bet ir du prieš jį eilėje stovėję vyrai, kurie prieš išeidami dar paėmė po šiaudelį. Šias aplinkybes, taip pat tai, kad pirkėjai alkoholinius gėrimus iš viešojo maitinimo įstaigos vienkartinėse stiklinėse su dangteliu išsinešdavo ir iki kontrolinio patikrinimo pradžios, patvirtino ir kitų policijos pareigūnų bei Departamento tarnautojų tarnybiniai pranešimai. Pirmosios instancijos teismas konstatavo, kad būtent dėl šios aplinkybės – alkoholinio gėrimo perpylimo į vienkartinę, o ne daugkartinio naudojimo tarą – pareiškėjas sudarė galimybę pirkėjams alkoholinius gėrimus vartoti ne vietoje.

LVAT teisėjų kolegija sutiko su tuo, kad šiuo atveju esminę reikšmę turi bendrovės pasirinktos taros savybės, ir, neprieštaraudama apeliacinio skundo argumentui, jog pasirinkimas alkoholinius gėrimus patiekti vienkartinėje taroje savaime nėra nesuderinamas su Alkoholio kontrolės įstatymo 18 straipsnio 3 dalies 13 punkte įtvirtintu draudimu, ypatingą dėmesį atkreipė į tai, jog pareiškėjo naudotos popierinės stiklinės buvo uždengiamos dangteliu (patikrinimo metu stiklinę uždengė pati darbuotoja).

Departamento posėdžio metu pareiškėjo direktorius nurodė, kodėl naktį naudojama tik vienkartinė tara ir stikliniai indai dėl saugumo neišduodami, tačiau nei Departamentui, nei teismui nebuvo pateikti jokie paaiškinimai, kodėl ši vienkartinė tara buvo uždengiama dangteliais (su skylute šiaudeliui), nors, kaip buvo teigiama apeliaciniame skunde, viešojo maitinimo įstaigoje įrengtų staliukų pakako, kad kiekvienas pirkėjas galėtų alkoholinius gėrimus vartoti vietoje. LVAT teisėjų kolegijos vertinimu, pareiškėjo pasirinkimas alkoholinius gėrimus parduoti taroje su dangteliu prieštaravo Alkoholio kontrolės įstatymo 18 straipsnio 3 dalies 13 punkte numatytos išimties sąlygų (parduoti pilstomus alkoholinius gėrimus ar alkoholinius gėrimus atidarytoje pakuotėje) esmei ir sudarė galimybę pirkėjui be sunkumų išsinešti alkoholinį gėrimą iš viešojo maitinimo įstaigos. Pareiškėjo pasirinktos priemonės nebuvo pakankamai veiksmingos Alkoholio kontrolės įstatymo 18 straipsnio 3 dalies 13 punkte įtvirtintam imperatyviam draudimui užtikrinti, todėl Departamentas ginčytu sprendimu pagrįstai pripažino Alkoholio kontrolės įstatymo reikalavimų pažeidimą ir pareiškėjui skyrė baudą.

Galutinės instancijos teismas Vilniaus apygardos administracinio teismo sprendimą paliko nepakeistą.

2017 m. spalio 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1283-261/2017

Teismo proceso Nr. 3-61-3-02624-2015-5

Procesinio sprendimo kategorija 34.2

[Prieiga internete](#)

41. Kiti ginčai viešojo administravimo srityje

Dėl Teismo ekspertų veiklos koordinavimo tarybos kompetencijos

Pareiškėja pateikė teismui skundą, prašydama panaikinti Teismo ekspertų veiklos koordinavimo tarybos (toliau – Taryba) sprendimą bei įpareigoti Tarybą pareiškėjos skundą dėl eksperto veiksmų išnagrinėti iš naujo.

Taryba išnagrinėjo pareiškėjos skundą, kuriuo buvo prašoma įvertinti, ar teismo psichiatrijos ekspertas, atlikdamas teismo ekspertizę civilinėje byloje, nepažeidė Teismo ekspertų profesinės etikos kodekse (toliau – Kodeksas) įtvirtintų principų. Taryba sprendimu pareiškėjos skundą atmetė, konstatuodama, kad Etikos kodeksas nebuvo pažeistas.

Nuo 2014 m. kovo 1 d. įsigaliojusios Teismo ekspertizės įstatymo redakcijos 41 straipsnio 2 dalimi Tarybai buvo pavesta nagrinėti fizinių ar juridinių asmenų, kitų organizacijų ar jų padalinių skundus (pranešimus) dėl Kodekso pažeidimų, nustatant, kad Taryba nenagrinėja skundų dėl teismo ekspertų proceso veiksmų. Tai reiškia, kad Tarybai yra suteikti įgaliojimai vertinti, ar teismo ekspertai, atlikdami ekspertinį tyrimą, nepažeidė Kodekse įtvirtintų teismo ekspertų profesinės veiklos principų. Kiekvienas viešojo administravimo subjektas privalo nagrinėti skundus pagal jam įstatymų leidėjo suteiktus įgaliojimus, todėl Taryba skundus, susijusius su teismo eksperto veiksmais, nagrinėja vertindama, ar ekspertas veikė savo kompetencijos ribose, nepažeisdamas teisės aktų reikalavimų ir Kodekse įtvirtintų principų. Ekspertizės turinio vertinimas yra teismo, prokuroro ar ikiteisminio tyrimo įstaigos pareigūno kompetencija.

Iš byloje esančių duomenų buvo matyti, kad Taryba savo sprendimą motyvavo teisės aktų nuostatomis, įtvirtinančiomis eksperto teisę savarankiškai rinktis tyrimo metodus, taip pat vertino eksperto, kaip Valstybinės teismo psichiatrijos tarnybos prie Sveikatos apsaugos ministerijos vieno iš skyriaus viršininko, teisę sudaryti ekspertų komisiją ir teikti konsultacijas ekspertams. Pareiškėjai ginčytu sprendimu taip pat buvo paaiškinti ekspertų komisijos atliekamos ekspertizės ypatumai, nurodyta eksperto kvalifikacija, pateikti ją patvirtinantys dokumentai. Taryba konstatavo, kad ekspertas veikė nepažeisdamas sprendime nurodytų teisės aktų reikalavimų, be to paaiškino, kodėl eksperto tiesioginis nebendravimas su tiriamuoju nepažeidė Kodekse įtvirtintų principų.

Dėl pareiškėjos argumentų, kad ekspertizės akte nebuvo numatyti ir nagrinėti visi įmanomi alternatyvūs ekspertiniai sprendimai, ir dėl to ekspertinės išvados negalima laikyti moksliskai pagrįsta ir objektyvia, LVAT teisėjų kolegija atkreipė dėmesį į eksperto profesinės veiklos nepriklausomumo principą, kuris reiškia, kad ekspertas ekspertinio tyrimo išvadas teikia remdamasis savo vidiniu įsitikinimu, pagrįstu specialiomis žiniomis ir atliktų tyrimų rezultatais, vadovaudamasis įstatymais ir kitais teisės aktais (Kodekso 4 str. 1. p.). Todėl teismo ekspertas turi teisę savarankiškai pasirinkti atliekamų tyrimų būdus (Teismo ekspertizės įstatymo 11 str. 2 d. 1 p.). Vadinas, pirmosios instancijos teismo pozicija, kad ekspertinio tyrimo išvadų pagrįstumo ir teisėtumo klausimas nėra Tarybos kompetencija, kadangi jų nagrinėjimas yra priskirtinas teismo, prokuroro ar ikiteisminio tyrimo įstaigos pareigūno kompetencijai, yra teisinga.

LVAT teisėjų kolegija sprendė, kad pirmosios instancijos teismas padarė teisingą išvadą, kad Taryba visapusiškai ir išsamiai įvertino pareiškėjos skundo Tarybai aplinkybes, tinkamai taikė tai reglamentuojančius teisės aktus, procedūrą nepažeidė, todėl pareiškėjos apeliacinį skundą atmetė.

2017 m. spalio 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1284-261/2017

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-03394-2015-0

Procesinio sprendimo kategorija 41

[Prieiga internete](#)

II. Administracinių bylų teisena

43. Teisė kreiptis į teismą ir jos realizavimas

43.5. Atsisakymas priimti skundą

43.5.1. Kai skundas nenagrinėtinas ABTĮ nustatyta tvarka

43.5.1.1. Aktai ar veiksmai, dėl kurių negalima pateikti skundo administraciniam teismui

Dėl Atliekų tvarkymo įstatymo 34²³ straipsnyje nustatytos poveikio priemonės – įspėjimo – ginčijimo

Apžvelgiamoje byloje atskiruoju skundu buvo skundžiama pirmosios instancijos teismo nutartis, kuria atsisakyta priimti pareiškėjo UAB „Atliekų tvarkymo centras“ skundą kaip nenagrinėtiną Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Byloje pažymėta, kad Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2017 m. gegužės 30 d. nutarime konstatavo, jog „pagal Viešojo administravimo įstatymo 36⁸ straipsnio (2014 m. lapkričio 11 d. redakcija) 5 dalį, Atliekų tvarkymo įstatymo 34²³ straipsnyje nustatytos poveikio priemonės, *inter alia* įspėjimas apie galimą licencijos galiojimo sustabdymą, gali būti skundžiamos teisme. Teismas panaikina licencijas išduodančios institucijos sprendimą skirti poveikio priemonę, kai jis yra nepagrįstas ar neteisėtas (Viešojo administravimo įstatymo 36⁸str. (2014 m. lapkričio 11 d. redakcija) 6 d., Administracinių bylų teisenos įstatymo (2016 m. birželio 2 d. redakcija) 91 str. 1 d. 3 p., 2 d.)“. Konstitucinis Teismas minėto nutarimo 7 punkte nurodė, kad „įspėjimas apie galimą licencijos galiojimo sustabdymą licencijos turėtojui sukelia teises pasekmes – pareigą pašalinti priežastis, dėl kurių gali būti sustabdytas licencijos galiojimas; šios pareigos neįvykdymas per licencijas išduodančios institucijos nurodytą terminą yra vienas iš pagrindų sustabdyti licencijos galiojimą (Atliekų tvarkymo įstatymo 34²³ str. 14 d., 16 d. 1 p.); įspėjimas apie galimą licencijos galiojimo sustabdymą yra poveikio priemonė licencijos turėtojui, kuria siekiama, kad jis laikytųsi minėtų sąlygų ir reikalavimų“.

LVAT teisėjų kolegija vertino, jog aptartos Konstitucinio Teismo nutarimo nuostatos suponuoja išvadą, jog ginčai dėl Atliekų tvarkymo įstatymo 34²³ straipsnyje nustatytos poveikio priemonės – įspėjimo – gali būti nagrinėjami administraciniame teisme.

Pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinta, skundo priėmimo klausimas grąžintas pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2017 m. spalio 11 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-872-525/2017

Teismo proceso Nr. 3-61-3-03059-2017-0

Procesinio sprendimo kategorija 43.5.1.1

[Prieiga internete](#)

43.5.3. Kai pareiškėjas nesilaikė tai bylų kategorijai įstatymų nustatytos bylos išankstinio nagrinėjimo ne per teismą tvarkos

Dėl teisės apskųsti Lietuvos mokslo tarybos sprendimą neteikti pateikto mokslinio projekto ekspertiniam vertinimui

Pirmosios instancijos teismas atsisakė priimti pareiškėjo skundą dėl Lietuvos mokslo tarybos sprendimo neteikti pareiškėjo pateikto mokslinio projekto ekspertiniam vertinimui dėl to, kad nebuvo laikytasi tai bylų kategorijai įstatymų nustatytos bylos išankstinio nagrinėjimo ne per teismą tvarkos.

Lietuvos mokslo taryba sprendime nurodė, kad pareiškėjas turi teisę administracinės patikros rezultatus apskųsti vadovaudamasis Lietuvos mokslo tarybos 2012 m. sausio 30 d. nutarimu Nr. VII-94 patvirtinto Apeliacijų dėl mokslo (sklaidos) projektų ar ataskaitų įvertinimo teikimo ir nagrinėjimo tvarkos aprašo (toliau – Apeliacijų aprašas) 3 punktu, kuriame nustatyta, kad apeliacija gali būti teikiama dėl: paraiškos ar ataskaitos nagrinėjimo metu galbūt padarytų administracinių klaidų arba procedūros pažeidimų, galėjusių turėti lemiamos reikšmės paraiškos ar ataskaitos įvertinimui; paraiškos ar ataskaitos įvertinimo pasirinkus kriterijais, kurie nenurodyti vertinimo dokumentuose (diskriminacija dėl lyties, kilmės, socialinės padėties, rasės, tautybės, tikėjimo, pažiūrų ir kt.); išimtinių aplinkybių, kurios galėjo daryti neigiamą įtaką paraiškos ar ataskaitos įvertinimui, o vykdančioji institucija ir projekto vadovas iki sprendimo priėmimo negalėjo apie tai informuoti Lietuvos mokslo tarybos; dėl galimo apsirikimo įvertinant ataskaitą.

LVAT teisėjų kolegija konstatavo, kad pirmosios instancijos teismas negalėjo atsisakyti priimti pareiškėjo skundo tuo pagrindu, kad pareiškėjas neteikė apeliacijos Apeliacijų apraše nustatyta tvarka. Apeliacijų apraše įtvirtinta tik asmens teisė pateikti tokią apeliaciją, bet ne pareiga. Pirmosios instancijos teismas nenurodė jokios Mokslo ir studijų įstatymo nuostatos, reglamentuojančios išankstinę ginčo dėl

paraiškos administracinės patikros nagrinėjimo ne per teismą tvarką. Apeliacijų aprašas yra įstatymo įgyvendinamasis teisės aktas, negalintis nustatyti privalomos išankstinės ginčo nagrinėjimo ne per teismą tvarkos.

Atskirasis skundas tenkintas, o pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinta, perduodant pareiškėjo skundo priėmimo klausimą pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2017 m. spalio 18 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-886-552/2017

Teismo proceso Nr. 3-61-3-02717-2017-0

Procesinio sprendimo kategorija 43.5.3

[Prieiga internete](#)

61. Kiti administracinių bylų teisenos klausimai

Dėl sankcijų vykdant keleivinio kelių transporto viešųjų paslaugų įsipareigojimus ginčijimo

Pareiškėjas šioje byloje prašo panaikinti Švenčionių rajono savivaldybės administracijos įsakymą, kuriuo pareiškėjui skirtos sankcijos už keleivių vežimo reguliaraus susisiekimo maršrutais nuostolių ataskaitose pateiktus klaidingus duomenis.

Specialioji teisėjų kolegija nustatė, kad Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2010 m. liepos 20 d. įsakymu Nr. 3-457 patvirtinto Nuostolių, patirtų vykdant keleivinio kelių transporto viešųjų paslaugų įsipareigojimus, kompensacijos apskaičiavimo tvarkos aprašo 6 punkte įtvirtinta, kad vežėjų patirti nuostoliai kompensuojami iš savivaldybių biudžetų pagal viešųjų paslaugų teikimo sutartis, sudarytas tarp vežėjų ir kompetentingų įstaigų. Pagal minėto aprašo 12 punktą, kompetentingos įstaigos, nustačiusios, kad vežėjai sąmoningai pažeidžia įstatymų ar kitų teisės aktų, reglamentuojančių vežėjų veiklos apskaitą ir ataskaitų rengimą, reikalavimus arba su jomis sudarytas sutartis, taip pat klastoja arba iškraipo ataskaitas, nekompensuoja šių vežėjų per ataskaitinį mėnesį, kurį buvo padarytas pažeidimas, patirtų nuostolių arba taiko kitas sutartyje su vežėju numatytas sankcijas.

Nagrinėjamu atveju tarp pareiškėjo ir savivaldybės administracijos buvo sudaryta keleivių vežimo vietinio (priemiestinio) reguliaraus susisiekimo maršrutais sutartis, todėl ginčo šalis sieja sutartiniai teisiniai santykiai. Ginčijamas savivaldybės administracijos įsakymas skirti sankcijas buvo priimtas nustačius, kad pareiškėjas nesilaiko prisiimtų sutartinių įsipareigojimų. Taigi aptariamas ginčas kyla iš sutartinių teisinių santykių ir yra civilinio teisinio pobūdžio, dėl to turi būti nagrinėjamas bendrosios kompetencijos teisme (Civilinio proceso kodekso 1 str. 1 d., 22 str. 1 d.).

2017 m. spalio 4 d. nutartis teisingumo byloje Nr. T-85/2017

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00351-2017-2

Procesinio sprendimo kategorija 3.1.2.5

[Prieiga internete](#)

Dėl ginčų, susijusių su leidimais be aukciono naudoti žvejybos plotą

Byloje keliami reikalavimai panaikinti Nacionalinės žemės tarnybos Zarasų skyriaus ir Aplinkos apsaugos agentūros direktoriaus sprendimus, kuriais buvo panaikinti sprendimai suteikti teisę be aukciono naudoti žvejybos plotą ir išduoti leidimą naudoti žvejybos plotą, taip pat įpareigoti atsakovus taikyti klaidos ištaisymo procedūrą.

Specialioji teisėjų kolegija išaiškino, kad viešojo administravimo subjektų sprendimai suteikti teisę be aukciono naudoti žvejybos plotą ir išduoti leidimą naudoti žvejybos plotą pagal savo pobūdį yra specialia tvarka priimti administraciniai aktai, kuriais konkrečiai yra įgyvendinamos Mėgėjų žvejybos įstatymo nuostatos. Institucijų veikla, priimant šiuos aktus, savo esme yra viešojo administravimo veikla, todėl šiuo atveju keliamas ginčas dėl teisės naudoti žvejybos plotą ir leidimo naudoti žvejybos plotą panaikinimo bei įpareigojimo viešojo administravimo subjektus taikyti klaidos ištaisymo procedūrą yra administracinio teisinio pobūdžio ir turi būti nagrinėjamas administraciniame teisme (Administracinių bylų teisenos įstatymo 3 str. 1 d., 17 str. 1 d. 1 p.).

2017 m. spalio 4 d. nutartis teisingumo byloje Nr. T-86/2017

Teisminio proceso Nr. 3-65-3-00200-2017-9

Procesinio sprendimo kategorija 3.1.2.5

[Prieiga internete](#)
